

LÄRARES UTVECKLINGSARBETE I UTVECKLINGSARTIKLAR

Anette Jahnke, projekt- & processledare Ifous

Inom ramen för FoU-programmet har deltagande lärare skrivit sju utvecklingsartiklar för publicering i Skolportens tidskriftsserie *Leda & Lära*. I detta kapitel återges artiklarnas sammanfattningar samt länk till fortsatt läsningar av hela artiklarna på nätet. I skrivande stund är en av artiklarna publicerade, resten kommer att publiceras inom kort och göras tillgängliga på FoU-programmets sida på Ifous webb (<https://www.Ifous.se/larares-profession-och-praktik/>)-

ATT UTMANA HÖGPRESTERANDE INOM MATEMATIKUNDERVISNINGEN

Alla elever ska utmanas och utvecklas genom undervisningen. Som matematiklärare slås jag ofta av hur stort kunskapsspannet är i ett och samma klassrum och jag upplever att de högpresterande eleverna är de som riskerar att glömmas bort. Syftet med den här studien är därför att ta reda på hur jag som matematiklärare kan utmana och utveckla våra högpresterande elever på ett effektivt och meningsfullt sätt. Detta ledde till frågeställningen: *“Hur ska jag som lärare arbeta med högpresterande elever i matematikundervisningen för att utmana och utveckla deras kunskaper?”* Metoden för studien är aktionsforskning där jag genom olika arbetsmetoder har provat både digitala läromedel och fysiska böcker. Utvärderingar och samtal har legat till grund för arbetets progression. Resultatet av min studie visar att jag behövde gå från differentiering till individualisering för att kunna utmana min elev. Genom ett relationellt ledarskap kunde jag tillsammans med eleven skapa en individualiserad planering och låta eleven själv leda arbetet medan jag följde och bistod med det stöd han behövde.

Hela artikeln kommer att kunna läsas via <https://www.Ifous.se/larares-profession-och-praktik/>

Författare är Linda Lie, lärare i matematik i åk 7–9 på Fristadsskolan i Eskilstuna.

MATEMATISKA RESONEMANG I SKRIFTLIG FORM PÅ GYMNASIENIVÅ

Leda och lära nummer 1/2020: En av de förmågor som elever förväntas utveckla inom ämnet matematik på gymnasiet är att föra matematiska resonemang och uttrycka sig i skrift med ett korrekt matematiskt språk. Mina erfarenheter efter 15 år som matematiklärare på gymnasiet är att många elever har svårigheter med detta. Aktionsforskning har använts som metod för att undersöka om användningen av stödstrukturer i undervisningen kan förbättra elevernas förmåga att kommunicera sina skriftliga resonemang i kursen Matematik 1a. Stödstrukturen är tänkt att hjälpa eleverna att strukturera sina lösningar och ange formler, kända storheter, korrekta enheter och korrekt formelhantering. Eleverna har fått undervisning om hur stödstrukturen ska användas och de har även fått använda mallar att skriva i. Studien har visat att stödstrukturen har hjälpt eleverna att utveckla sin förmåga att skriftligt kommunicera sina resonemang då elevernas lösningar blir mer strukturerade och tydliga.

Läs hela artikeln här: <https://www.skolporten.se/app/uploads/2020/04/202003-skolporten-ledalara-2020-1.pdf>

Författare är Maria Edin, lärare i matematik, kemi och teknik på NTI Gymnasiet i Luleå.

FRÅN KAOTISK ORO TILL FOKUSERAD SKRIVNING I ENGELSKUNDERVISNING

En utmaning som elever ställs inför på gymnasiet är att skriva uppsatser. I engelskämnet har vi lärare på NTI Johanneberg märkt att det är den delen som eleverna presterar sämst på vid de nationella proven. Denna utmaning gjorde att nya sätt att undervisa skrivprocess på behövde utvecklas. Idén var att se hur modellering av skrivande av uppsats på engelska kunde hjälpa eleverna att utveckla sina skrivprocesser och hur elever upplevde modellering som en del av undervisningen.

Modellerandet gick till så att jag som lärare be-

rättade hur jag tänkte samtidigt som jag skrev en uppsats inför klassen. Lektionen filmades för kunna göra observationer av reaktioner i klassrummet. En kort utvärdering gjordes efter lektionen och senare intervjuades tre elever. Utifrån lärarperspektivet och elevperspektivet analyserades sedan resultatet.

Ur mitt perspektiv var den modellerande lektionen tydlig och detaljerad, men ganska tråkig. Elevernas reaktioner på lektionen var över lag mycket positiv. De uttryckte att de förstod själva processen på ett sätt de tidigare inte gjort, att de fick lära sig hur man skriver en uppsats, inte bara bli tillsagda att skriva den.

Hela artikeln kommer att kunna läsas via <https://www.Ifous.se/larares-profession-och-praktik/>

Författare är Frida Ejervall, lärare i engelska och historia vid NTI Gymnasiet Johanneberg.

LÄSFREDAGAR – EN AKTIONSFORSKNINGSSTUDIE OM SKÖNLITTERÄR LÄSUNDERVISNING PÅ HÖGSTADIET

Ungdomar i dag läser allt mindre skönlitteratur. Syftet med denna studie är undersöka hur elevernas läsförmåga utvecklas av att en svensklektion i veckan helt ägnas åt läsning och bearbetning av gemensamma skönlitterära böcker. Vidare har undersökts om det finns någon skillnad i hur pojkars och flickors läsförmåga utvecklas under året. Slutligen har elevernas upplevelse av sin egen utveckling och sin motivation och ansträngning studerats. Den övergripande metoden för studien är aktionsforskning. Ett läsförståelsetest har använts i inledningen och avslutningen av studien och en enkät har besvarats av eleverna. Resultatet visar att i stort sett alla har utvecklat sin läsförmåga under året. De svagare läsarna har ökat sin läsförmåga mest. I årskurs nio är det pojkarna som står för den stora ökningen. De starkare läsarna har följt sin förväntade progression väl. Två tredjedelar av eleverna upplever att läshastighet och läsförståelse har ökat under året. Eleverna uppgav bland annat att betyget och den efterföljande uppgiften som gjordes på lektionen var av vikt för att hitta motivationen till att läsa, såväl som viljan att lära sig och utvecklas.

Hela artikeln kommer att kunna läsas via <https://www.Ifous.se/larares-profession-och-praktik/>

Författare är Cecilia Jalkebo, lärare i svenska och tyska på Fristadsskolan i Eskilstuna.

ATT ARBETA MED ELEVERS TALÄNGSLAN

Syftet med aktionsforskningsstudien är tvådelat. Dels syftar själva aktionen till att hjälpa elever som uppgett stor ångslan för att hålla tal och tala inför andra. Dels är studien en del i FoU-programmet

Lärares praktik och profession som bland annat ska möjliggöra för skolor att i högre grad leva upp till skollagens skrivelse om att undervisning ska bygga på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Lärare möter varje termin elever som upplever stor nervositet för muntliga presentationer och att tala inför publik i olika sammanhang och lärarna behöver själva verktyg för att hjälpa dessa elever. Eleverna själva behöver i sin tur också olika verktyg och stöttning från sina lärare och i den här studien har ett tillvägagångssätt prövats, dokumenterats och analyserats. Eleverna med stor oro och/eller talängslan i studien har varit med på en workshop och fått verktyg som de sedan i olika grad applicerat på en talsituation. Studien visar att eleverna lyckas bra med att hantera sin stora nervositet och samtliga når betygmässigt goda resultat. Efter sina tal uppger dock några att det ändå inte kändes bra, trots det goda resultatet och elevens förmåga att hantera sin talängslan.

Hela artikeln kommer att kunna läsas via <https://www.Ifous.se/larares-profession-och-praktik/>

Författare är Simon Eksmo, lärare i svenska och historia på Kunskapsgymnasiet i Norrköping

LYCKAD SKOLUTVECKLING GENOM LÅNGSIKTIGHET

Skolutveckling är något som lärare förväntas arbeta med som en integrerad del i sitt vardagsarbete. En del lärare brinner för skolutveckling och en del anser att de är anställda på en skola för att undervisa. Beror på skolledare ser skolutveckling ut på olika sätt på olika skolor. En del skolor har schemalagd tid medan andra har mer sporadisk tid för skolutveckling. Syftet med denna studie är att undersöka om ett långsiktigt skolutvecklingsprojekt ger en fördjupad kunskap avseende lokal professionsdriven skolutveckling jämfört med ett kortsiktigt. I denna undersökning har jag använt mig av enkät som datainsamlingsmetod. Enkäten skapades i Google Forms och innehåller sju frågor som är anpassade till de lärare som deltagit i Ifous FoU-program *Lärares praktik och profession* med start hösten 2018. Resultatet visade att strukturen och modellen samt den avsatta tiden för Ifous-programmet var viktiga komponenter. Vidare visade resultatet att agens, tvärgruppen med dess diskussioner, lärdomar om den egna praktiken och de verktyg lärarna fått genom aktionsforskningen bidrar till en framgångsrik skolutveckling.

Hela artikeln kommer att kunna läsas via <https://www.Ifous.se/larares-profession-och-praktik/>

Författare är Martina Bäckström, förstelärare och lärare i engelska på Tegelviken skola i Eskilstuna.

"NYTTIGT MEN PLÅGSAMT". LÄRARES "SKAV" – VÄGEN TILL SKOLUTVECKLING OCH KOLLEGIALT LÄRANDE.

Denna artikel handlar om lärares uppfattningar om Ifous FoU-program, *Lärares praktik och profession*. Arenan är en högstadieskola. Genom arbetet med aktionsforskning fick lärarna vetenskapliga verktyg för att följa sin undervisning. Under processen har lärarna besvarat enkäter om sina uppfattningar om aktionsforskning och om detta möjliggör ett kollegialt lärande. Lärarnas svar vittnar generellt om att ett kollegialt lärande har skett kring såväl undervisning som aktionsforskning, både genom arbetet i basgrupperna och genom rundabordspresentationer. Resultatet visar också det finns utmaningar. Tidsaspekten är en stor faktor som påverkar, att det krävs ett reellt engagemang om man vill förändra och att man som ny på skolan kan finna det extra svårt att prioritera skolutveckling.

Hela artikeln kommer att kunna läsas via <https://www.Ifous.se/larares-profession-och-praktik/>

Författare är Jennie Werner, lärare i svenska och SO på Fristadsskolan i Eskilstuna.